

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Saxonia || Et || Metropolis || Alberti Crantzii || Historici
Doctiss. Sacrae || Theologiae & Iuris Canonici Doctoris ||
celeberrimi, ac Ecclesiae Ham-||burgensis quondam
Decani**

Krantz, Albert

Coloniae, 1574

Capvt VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11453

Ericum & memoratas vrbes, quia constabat, legitimis causis militari more indicto bello, non iniuste captas arces cum pertinentijs suis, quam quisq; rem bello apprehendit, in ea possidenda vt maneat, decreuere. Habuere duces Saxoniae ab olim literas ex senatu Lubicensi, vt defensis publicis itineribus, in necessitate vrbi succurrerent, annuas acciperent ex arario publico marchas trecentas: Eas tum literas, cum diu tenuissent, reddere iussus, reddidit Ericus. Ita ex illo die ceperunt arces in manibus esse duarum vrbiu: quibus alternent per sexennium praefectos ex ciuib; qui id possant, secularibus: qui non suo damno praefecturas agunt in homines palatibus locis subiectos.

CAPVT VI.

Croningenses per id tempus ciues, vrbe Phrisia palustri, sed, vt rentur, inexpugnabili, cu vicinis occiduae Phrisiae vrbibus simultate habuere, quam occasione ceteris dominandi vertere ceperunt. Nam turmatim egressi, oppidu Lewarden obsident, oppugnant, capiunt, & in leges suas redigunt. Progreffi, in Scauriam mouent: itidem facientes, in obedientiam suam redigunt. Populus antiqui nominis Phrisij, olim Cauchij, militauerunt aliquando Romanis sub Nerone imperante: Testis est Cornelius Tacitus, Venisse eius gentis oratores Romam, & in consessum publicum praesidente Nerone introducti, magis vt videret, quam audiret: Viderunt peregrino habitu inter Romanos sedere gentium oratores externarum: & interrogates, qui essent? cur, multis stantibus, illi sederent? responsum est, Hoc fidei datum gentium, a quibus erant emissi. Tum ipsi Phrisij iniussi, sedes sibi delegerunt, praefati, Germanis nullam gentem fide prestare. Ea res Imperatori relata placuit:

vtrumq;

vtrūq; ciuitate donauit, q̄ erat illa etate munus inſigne,
 habere ciuitatē vrbis Romæ. Militauēre lōgē poſt Ka-
 rolo Magno, & pulchrā illi in Italia op̄erā nauantes ex-
 terminādū Lōgobardis, multis ab eo, vt ferūt, priuilegijs
 ſunt inſigniti. Suberāt aliquādō Francorū regibus. Ser-
 uierunt Danis, tū per littorā Germaniæ Galliæq; domi-
 nātibus; quod in Norwagia diximus: Nunq̄ ipſi regē ſua
 gentis habuiſſe ſunt inuenti, quod falſo ipſi gloriantur.
 Cernere eſt, vnā gentē, vnīs moribus, lōgo licet inter-
 uallo diſtante per littorā Germaniæ. Ab Hollandia in oc-
 ciduū ſumpto principio orientē verſus, per diœceſes Tra-
 iectenſem, Monaſterienſem, & Bremēſem: deindē ex la-
 tere Holſatiæ in Iutiā intercīſæ ſunt aliquādō paludibus,
 aliquādō maris ſinibus: totæ ſunt aliquādō inſularēs, vn-
 diq; mari clauſæ, q̄ pōtius cōtinēti interuenit. Thietmar-
 ſos gentē accolā Albiſ & Eydoræ fluuiorū, quibus claudi-
 tur, ab hac cōmuniōne, licet paluſtris ſit, excipio: q̄ ſem-
 per Germanicā vſa lingua, Saxoniæ ſit annumerata: Va-
 rianit tamē ſapē dominos: quod ſuprà ſuis locis attigi-
 mus. Nomē illis natū ex loco licet cōiectare, vt quomodd
 ceteri eius regionis homines, locis nemoroſis habitantes,
 Holſati patria lingua dicuntur: itā paluſtres, Merſi di-
 cantur, & Wilſtermers, Crempermers, Thietmers. Palu-
 ſtria enim & aquoſa loca Saxones Merſ appellamus:
 tamen ſi in præſatione huius Saxoniæ, genti Thietmarſo-
 rum alioſ originem tribuerimus, reducentes in Mar-
 ſum illū vetuſtiſimū Tuiſconis ex Noë filiū: Eius rei li-
 berū ſit lectoribus iudiciū. Ad Phriſios reuertamur: Li-
 bertatis illi ſua literas iactitant ex Magno Karolo te-
 nere: quarum exemplum cū nup̄er vidiffem, riſum
 vix tenere potui, ſi verum erat exemplum. Nam appā-
 ret ex inſertis teſtibus, emanatum eſſe à literis, quas

aliquandò IIII. Karolus Bohemus, non primus Francus, donauisset. Hodiè magno bello Groningenses sub Idzardo orientalis Phrisia comite, & principibus superioris Saxoniae, quibus occidua páret Phrisia, laborant, inclinante eorum fortuna. Breuì autem tanti belli exitus se ostendet, cùm multi in circuitu nobiles, malè & velint, & ominentur Groningensibus pro impotenti superbia, quam in vicinos militares & rusticam plebem feruntur ostendisse.

CAPVT VII.

I Vdei gens perfida, vbiq; hoc inter Christianos agens, quod solet mus in pera, cùm comperti essent Bohemi grassatoribus in Christianos arma & pecunias suppeditare, à Friderico duce Bauaria per omnem eius dittonem comprahensi, coniunguntur in carcerem, & ere emunguntur. Procùl eijcienda gens impia finibus Christianis: quæ hoc semper agunt, quod in contumeliam Christi, & subuersionem vergit Christianorum. Multi eam principes finibus suis expulerunt. Sed aliquandiu exulantes, cùm teneant quod solent, de visceribus Christianorum extractum, & inueniant qui indigeant, aut saltem lucra sitiant, in prouincijs locum accipiunt. Per quæ tempora Albertus dux superioris Saxoniae, cùm venationibus indulgeret, extructo cœnaculo in vicino nemore, vbi aliquot dies in letitia & animi laxatione peregit cum contorali, multis militaribus ad festam hilaritatem inuitatis, iam omnes exhilarati requiem petiere, cùm ecce flamma, incertum vndè orta, cœnaculum corripuit, multos somno & vino sepultos, in longū somnum perduxit. Dux ipse cū contorali vix nudi per fenestram euasere. Iam erat vicesimus primus post mille quadringētos annus, cùm Henricus comes Holsatie, qui se quoq; Stormaria principem in titulo ferebat, quod nemo ante

illum